

SELETUSKIRI

maaeluministri määruse „Maaeluministri ja põllumajandusministri määruste muutmise” eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Määrus kehtestatakse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 67 lõike 2 ning Mahepõllumajanduse seaduse § 7 lõike 6 ja § 12 alusel.

Eelnõuga muudetakse maaeluministri 30. aprilli 2015. a määrust nr 53 „Mahepõllumajandusele ülemineku toetus ja mahepõllumajandusega jätkamise toetus” (edaspidi ka *määrus nr 53*) ning põllumajandusministri 20. veebruari 2009. a määrust nr 25 „Mahepõllumajandusliku tootmise nõuded” ja 20. veebruari 2009. a määrust nr 26 „Mahepõllumajanduse valdkonnas tegutsemiseks tunnustamise taotlemine ja taotluse menetlemise kord”.

Määruse nr 53 muutmise peamine eesmärk on soodustada mahepõllumajanduslikus kasutuses oleva maa osakaalu suurenemist nitraaditundlikul alal, mis aitab kaitsta põhja- ja pinnavett, samuti on kolme määruse muutmise tingitud vajadusest täpsustada ja täiendada määrusi seoses paljude toetuste taotlemisega 2018. aastast vaid Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ameti (edaspidi PRIA) elektroonilise (e-teenuse) keskkonna (edaspidi e-PRIA) kaudu.

Määruse eelnõu ja seletuskirja koostas Maaeluministeeriumi taimetervise osakonna peaspetsialist Karin Zereen (tel 625 6533, karin.zereen@agri.ee). Juriidilise ekspertiisi määruse eelnõule tegi Maaeluministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Mari-Liis Kivipõld (tel 625 6283, mari-liis.kivipold@agri.ee). Eelnõu ja seletuskirja toimetas keeleliselt õigusosakonna peaspetsialist Laura Ojava (tel 625 6523, laura.ojava@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu §-ga 1 muudetakse maaeluministri 30. aprilli 2015. a määrust nr 53 „Mahepõllumajandusele ülemineku toetus ja mahepõllumajandusega jätkamise toetus”.

Eelnõu § 1 punktiga 1 täiendatakse § 5 sättega, mille kohaselt suurendatakse mahepõllumajandusele ülemineku ja mahepõllumajandusega jätkamise toetuse ühikumäärasid 30% võrra nende põldude osas, mis asuvad täies ulatuses nitraaditundlikul alal paiknevatel põllumassiividel ning mille kohta taotletakse toetust.

Muudatuse eesmärk on soodustada mahepõllumajanduslikus kasutuses oleva maa osakaalu suurenemist nitraaditundlikul alal, mis aitab kaitsta põhja- ja pinnavett. Eestis on põhja- ja pinnavee kaitseks [Vabariigi Valitsuse 21. jaanuari 2003. aasta määrusega nr 17](#) määratud nitraaditundlik ala, mis on tundlik põllumajandusest lähtuvale põhja- ja pinnaveereostusele. Eestis on nitraaditundliku ala suurus 325 000 hektarit ning Põllumajandusuuringute Keskuse andmetel asus 2016. aastal nitraaditundlikul alal enam kui 9300 hektarit mahepõllumajanduslikus kasutuses olevat maad. Mahepõllumajanduslikus tootmises lisatakse mullaviljakuse säilitamiseks ja suurendamiseks mulda piisavalt orgaanilist ainet ning mulla toitainetesisaldust täiendatakse eelkõige orgaaniliste väetistega ja liblikõielisi taimi sisaldavate külvikordade kasutamisega. Valdavalt kasutatakse ennetavaid, looduslikel protsessidel põhinevaid või mehaanilisi umbrohu, haiguste ja kahjurite tõrje meetodeid ning vaid looduslikku päritolu taimekaitsevahendeid. Kuna mahepõllumajandus on võrreldes tavapõllumajandusega ekstensiivsem tootmisviis ning mahetootmises ei kasutata sünteetilisi

taimekaitsevahendeid, siis väheneb risk, et veekaitse seisukohast soovimatud ained satuvad pinna- ja põhjavette ja seega panustab mahetootmine veekvaliteedi parandamisse ja säilitamisse nitraaditundlikul alal.

Mahepõllumajandusele ülemineku ja mahepõllumajandusega jätkamise toetusega kompenseeritakse osaliselt mahepõllumajandusliku tootmisega alustamise ja kohustuse täitmiseega kaasnevad täiendavad kulud ja saamatajäänud tulu. Selleks, et soodustada mahetootmisele üleminekut ja mahepõllumajandusega jätkamist nitraaditundlikul alal, on jätkuvalt kavas kompenseerida täiendavad kulud ja saamatajäänud tulu osaliselt, aga nitraaditundlikul alal asuva põllumajandusmaa puhul on ühikumäär 30% võrra kõrgem kui muu põllumajandusmaa puhul.

Mahepõllumajanduse toetuse ühikumäärasid suurendatakse ühe hektari põllumajandusmaa kohta üksnes siis, kui kõik selle maa hulka kuuluvad põllud, mille kohta taotletakse mahepõllumajandusele ülemineku või mahepõllumajandusega jätkamise toetust, asuvad täies ulatuses põllumassiividel, mis omakorda asuvad täies ulatuses nitraaditundlikul alal. Ligikaudu 98% nitraaditundlikul alal olevatest põllumassiividest paiknevad nitraaditundlikul alal täies ulatuses ning vaid ligikaudu 2%-l põllumassiividest on osaline ühisosa nitraaditundliku alaga. Arvestades selliste põllumassiivide, millel on nitraaditundliku alaga vaid osaline ühisosa, väikest osatähtsust ja toetuse arvutamise keerukust, ei suurendata osaliselt nitraaditundlikul alal asuvatel põllumassiividel asuva põllumajandusmaa kohta sätestatud ühikumäärasid.

Kui kohustuseaastal esitatud nõuetele vastavate taotluste rahastamiseks vajaminev summa ületab eelarveaastaks määratud summa, siis vähendab PRIA Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 79 lõike 3 alusel toetuse ühikumäärasid selliselt, et kõik nõuetele vastavad taotlejad saavad toetust, kuid vähendatud ühikumäära ulatuses. Sellisel juhul suurendatakse toetuse ühikumäära nitraaditundlikul alal asuva ühe hektari põllumajandusmaa kohta pärast ühikumäära eelnevat vähendamist.

Kõigi ühikumäärade suurendamise puhul arvestatakse ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 II lisas toodud piirmäärasid. Kuna köögivilja, maasika ning ravim- ja maitsetaimede kasvatamise korral on toetuse ühikumäär 600 eurot põllumajandusmaa hektari kohta ning eelnimetatud määruse kohaselt on vastav piirmäär samuti 600 eurot, siis näiteks olukorras, kus kõigi nõuetele vastavate taotluste rahastamise summa ületab tegevuse liigile eelarveaastaks määratud eelarve ja PRIA vähendab kõiki toetuse ühikumäärasid 5% võrra, vähendatakse sellise põllumajandusmaa, mis asub nitraaditundlikul alal ja millel kasvatatakse köögivilja, maasikat või ravim- ja maitsetaimi, puhul toetuse ühikumäära kõigepealt 5% võrra ($600 \text{ EUR/ha} - 600 \text{ EUR/ha} \cdot 0,05 = 530 \text{ EUR/ha}$) ning saadud ühikumäära suurendatakse seejärel maksimaalselt 30% võrra, kuid seejuures ei või ühikumäär lõpptulemusena siiski ületada 600 eurot hektari kohta, mis on eelnimetatud määruse (EL) nr 1305/2013 kohaselt nende taimeliikide puhul ühikumäära maksimaalne summa.

Eelnõu § 1 punktiga 2 lisatakse § 5 lõikes 5 loetletud loomade ja kodulindude kohta sätestatud ühikumäära suurendamiseks vajalike minimaalsete aasta keskmiste arvude hulka minimaalne keskmine pärilkanade arv. Taotleja peab suurendatud ühikumäära alusel toetuse saamiseks pidama aastas vähemalt 50 pärilkana. Võimalus saada pärilkanade pidamise korral toetust kõrgema ühikumäära alusel sätestatakse tulenevalt põllumajandussektori huvist seda kodulinnu liiki mahepõllumajanduslikuna pidada. Pärilkanade keskmise arvu kindlaks määramisel on aluseks võetud pärilkanale sarnaste linnuliikide munakana ja kanabroileri kohta sätestatud minimaalne keskmine arv aastas.

Aasta keskmine loomade või kodulindude arv arvutatakse mahepõllumajanduse registrisse kantud loomade või kodulindude söötmisspäevade alusel. Arvesse lähevad need söötmisspäevad,

mil loomi või kodulinde peeti mahepõllumajanduse nõuete kohaselt. Mahepõllumajandusliku loomakasvatusega tegelemiseks võib taotleda tunnustamist aastaringse, seetõttu võivad samad loomad olla kalendriaasta vältel karjas enne mahetootmisele üleminekut tavaloomadena. Loomade või lindude karja tuleku ja karjast lahkumise andmete põhjal leitakse söötmisspäevade arv. Looma või linnu karja tuleku päev loetakse söötmisspäevade hulka, kuid karjast lahkumise päeva söötmisspäevade hulka ei arvestata. Keskmise loomade-lindude arvu leidmiseks kalendrikuus tuleb kõigi karjas olnud loomade või lindude söötmisspäevad summeerida ja see arv jagada kuus olevate päevade arvuga (näiteks 4500 söötmisspäeva jagatakse 30 päevaga = 150 looma-lindu). Keskmise loomade-lindude arv aastas leitakse summeeritud söötmisspäevade arvu jagamisel aastas olevate päevade arvuga 365 või liigaastal arvuga 366.

Eelnõu § 1 punktides 3–4 esitatud muudatused on tingitud asjaolust, et alates 2018. aastast toimub kõikide pindalapõhiste otsetoetuste ja „Eesti maaelu arengukava 2014–2020” (edaspidi *arengukava*) kohaste toetuste taotlemine peamiselt elektrooniliselt e-PRIA kaudu. Kuni 2017. aastani (k.a) oli võimalik pindalapõhiseid otsetoetusi ja teatud arengukava kohaseid toetusi taotleda ning kohustustega seotud toiminguid teha nii kirjalikult paberil kui ka elektrooniliselt e-PRIA kaudu. Taotluse vorm oli siiani kehtestatud 17. aprilli 2015. a määruse nr 32 „Otsetoetuste saamise üldised nõuded, ühtne pindalatoetus, kliima- ja keskkonnatoetus ning noore põllumajandustootja toetus” lisa 1 ning kohustuste üleandmise ja ülevõtmise vorm maaeluministri 22. aprilli 2015 a. määruse nr 38 „Poolloodusliku koosluse hooldamise toetus” lisa 2. Alates 2018. aastast ühtegi vormi määrusega ei kehtestata ja nende asemel nimetatakse määrustes asjakohased andmed, mida tuleb toetuse taotlemisel ja kohustuse ülevõtmisel elektrooniliselt e-PRIA kaudu esitada.

Mahepõllumajandusele ülemineku ja mahepõllumajandusega jätkamise toetuse taotlemine toimub igal aastal 2. maist 21. maini ning kui taotleja taotleb lisaks ka mõnda otsetoetust, põllumajanduskultuuri või heinaseemne üleminekutoetust või arengukava alusel antavat loomade pidamisega ja loomade heaolu soodustamisega seotud toetust või pindalatoetust, mille taotlemine toimub samal ajavahemikul, esitatakse kõigi toetuste kohta ühine taotlus. See tähendab, et taotleja ei esita iga toetuse kohta eraldi andmeid, vaid saab nimetatud toetusi taotleda korraga, märkides e-teenuse keskkonnas, millist toetust ta taotleb ja täites asjakohase toetusega seotud andmeväljad. Kuna elektroonilisele taotlemisele ülemineku tõttu taotlust pabervormil ei esitata, sätestatakse selle eelnõuga muudetavates määrustes loetelu andmetest, mida taotleja toetuse taotlemisel e-PRIA kaudu või muul viisil alates 2018. aastast esitama peab.

Võrreldes varasemaga ei nõuta taotlejalt edaspidi rohkem andmeid ega dokumente. Muutub üksnes see, et suurem osa andmetest tuleb edaspidi esitada e-PRIA kaudu. Taotlejate jaoks on taotlemine tehtud võimalikult lihtsaks ja mugavaks. Juhul, kui tegemist ei ole esmataotlejaga, leiab korduvtaotleja juba e-PRIASse sisenedes eeltäidetud taotluse, mis muudab taotlemisprotsessi tunduvalt lihtsamaks. Taotlejal tuleb sellisel juhul taotluses sisalduvad andmed üle kontrollida ja veenduda nende õigsuses.

Taotluse täitmise aeg sõltub suuresti sellest, kui palju on taotlejal vaja teha muudatusi võrreldes e-PRIAs juba olemaolevate andmetega. Peamine ja suurim kasu taotlejale on aga see, et tänu e-PRIA automaatsetele kontrollidele on taotlejal võimalik taotluse täitmisel teada saada vigadest või puudustest taotlusel ja need koheselt ka ära paranda ja vältida seetõttu hilisemaid võimalikke toetussummade vähendamisi.

Mahepõllumajandusele ülemineku ja mahepõllumajandusega jätkamise toetust on olnud võimalik e-PRIA kaudu taotleda juba alates 2008. aastast, kui e-PRIA taotluste elektrooniliseks esitamiseks esmakordselt avati. Sellest alates on e-PRIA kaudu esitatavate taotluste arv igal aastal suurenenud. Kuna mahepõllumajandusele ülemineku ja mahepõllumajandusega jätkamise toetuse e-taotlemine on juba alates 2016. aastast kohustuslik, siis eelnõus toodud muudatused

taotleja jaoks sisuliselt midagi uut kaasa ei too. E-taotlemine on seni edukalt toimunud ja kui e-taotlemisel on probleeme ilmnenud, siis need on PRIA ja konsulentide abiga lahendatud.

Kõik selle määruste muutmise eelnõuga muudetavad määrused sisaldavad edaspidi viiteid 17. aprilli 2015. a määruses nr 32 „Otsetoetuste saamise üldised nõuded, ühtne pindalatoetus, kliima- ja keskkonnatoetus ning noore põllumajandustootja toetus” loetletud asjakohastele andmetele. Nimetatud andmeteks on andmed taotleja kohta (taotluse esitaja nimi, taotluse selgelt sõnastatud sisu, taotluse esitamise kuupäev ning haldusakti või muu dokumendi kättetoimetamise soovitatav viis ja selleks vajalikud kontaktandmed), põllumajandusmaa kohta (kõigi oma põldude kohta, mida taotlejal on õigus kasutada, põllumassiivi number, põllu number ja vajadusel selle maa-ala number või katastrinumber, põllu piirid ning põllu pindala, maakasutuse tüüp, põllumajandusmaa kasutusõigus ning kasvatatavad põllumajanduskultuurid või kesa tüüp vastavalt põllumajanduskultuuride loetelule jm).

Oluline on märkida, et toetuse taotlemisel esitab taotleja ühise taotluse kõikide pindalatoetuste ning loomade pidamisega ja loomade heaolu soodustamisega seotud toetuste kohta samal ajal. See tähendab, et taotleja ei esita iga toetuse kohta eraldi andmeid, vaid saab nimetatud toetusi taotleda korraga, märkides e-PRIAs ära, millist toetust ta taotleb ja täites asjakohase toetusega seotud andmeväljad.

On toetusi, mille puhul kõiki andmeid ei saa e-PRIA kaudu esitada. Need loetakse siiski taotluse osaks olevateks andmeteks, kuid neid peab esitama muul viisil või neid saab esitada ka muul viisil, kui e-PRIA kaudu. Seega on andmete ja dokumentide puhul määrustes täpselt sätestatud, kellele, mis ajal ja millisel viisil need tuleb esitada.

Kohustuse suurendamise, vähendamise, ülevõtmise, asendamise ja põllumajandusliku majapidamise ülevõtmise korral esitatavad andmed

Kuna teatud toetuste puhul on lubatud ka kohustust suurendada või vähendada, siis sätestatakse kohustuse suurendamise ja vähendamise korral esitatavad andmed toetuse taotlemise paragrahvis, kuna kohustuse suurendamise ja vähendamise korral esitab toetuse saaja toetuse taotlemiseks sätestatud ajavahemikul ja viisil PRIA-le samad andmed, mis kohustuse suurendamise või vähendamise toetust taotledes. See tähendab, et kohustuse suurendamisest või vähendamisest annab taotleja PRIA-le teada toetuse taotlemisel. Arvestada tuleb aga sellega, et kohustusealuse maa pindala suuruse muutumisega peab taotleja toetust taotledes muutma ka kohustusealuse maa pindala suurusega seotud andmeid.

Eeltoodud põhimõttest lähtuvalt on toetuse taotlemise paragrahvi toodud ka andmed, mida kohustuse üleandmise korral tuleb kohustuse üleandjal esitada. Tegemist on andmetega, mis on vajalikud selleks, et taotleja saaks ülevõetud kohustuse kohta toetust taotleda. Lisaks on sätestatud, et kohustuse ülevõtmise korral esitab kohustuse ülevõtja andmed selle kohta, et ta võtab kohustuse üle nende andmete kohaselt, mille on esitanud kohustuse üleandja. Alles pärast üleandmise ja ülevõtmisega seotud andmete esitamist saab taotleja esitada muud taotluses sisalduvad andmed.

Kohustuse asendamise korral esitab toetuse saaja toetuse taotlemiseks sätestatud ajavahemikul ja viisil andmed, mis esitatakse selle kohustuse, millega olemasolev kohustus asendatakse, puhul toetuse taotlemiseks. See tähendab seda, et esitada tuleb need andmed, mis on vajalikud selle toetuse taotlemiseks, mille kohane kohustus esialgse kohustusega asendati.

Lisaks on toetuse taotlemise paragrahvi toodud ka põllumajandusliku majapidamise ülevõtmise korral esitatavad andmed, kuivõrd nimetatud andmete alusel taotleb toetust edaspidi kohustuse ülevõtja.

Eelnõu § 1 punktiga 5 täiendatakse määrust kahe uue paragrahviga.

§-ga 26¹ lisatakse läbivaatamisklausel, mille kohaselt kohustus lõpeb ja kohustuse kehtivusaja eest tagasimaksmist ei nõuta, kui Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 artiklile 29 vastav kohustuste kohandamine ei ole taotlejale vastuvõetav. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 artikkel 48 võimaldab toetuse tegevuste kohandamist kui asjassepuutuvaid kohustuslikke standardeid, nõudeid või kohustusi muudetakse selliselt, et võetud mahepõllumajanduse toetuse kohustus ei ole neist enam rangem.

Sama artikli kohaselt võimaldatakse kohandusi, mis on vajalikud selleks, et vältida määruse (EL) nr 1307/2013 artiklis 43 osutatud tavade topeletrahastamist kõnealuste tavade muutumisel ning kohustuste kohandamist järgmise programmiperioodi õigusliku raamistikuga juhul kui kohustus kestab käimasolevast programmiperioodist (2014–2020) kauem.

§-ga 26² täiendatakse määrust sättega toetuse saaja andmete avalikustamise kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013 artiklite 111 ja 112 kohaselt ning nende töötlemisest liidu finantshuvide tagamise eesmärgil sama määruse artikli 113 kohaselt. PRIA võib toetuse saajate andmeid avalikustada ning kasutada toetuse saaja andmeid vastavalt toodud alustele. Kohustuse toetuse saajaid nende andmete avalikustamisest teavitada sätestab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013 artikkel 113, mille kohaselt teavitavad liikmesriigid toetuse saajaid sellest, et nende andmed avaldatakse sama määruse artikli 111 kohaselt ning et liidu finantshuvide tagamise eesmärgil võivad liidu ja liikmesriikide auditeerimis- ja uurimisorganid nende isikuandmeid töödelda.

Eelnõu §-dega 2 ja 3 muudetakse põllumajandusministri 20. veebruari 2009. a määruse nr 25 „Mahepõllumajandusliku tootmise nõuded” § 4 lõike 3 ja 20. veebruari 2009. a määruse nr 26 „Mahepõllumajanduse valdkonnas tegutsemiseks tunnustamise taotlemine ja taotluse menetlemise kord” § 4 lõike 2 sõnastust. Muudatus on vajalik, sest nimetatud lõiked sisaldavad viiteid määruse nr 53 §-le 22, mis sõnastatakse ümber seoses toetuse taotlemisega e-PRIA kaudu. Lisaks jäetakse määrusest nr 25 välja viide põllumajandusministri 8. aprilli 2010. a määrusele nr 44 „Mahepõllumajandusliku tootmise toetuse saamise nõuded, toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord”, kuna määrus nr 44 reguleerib „Eesti maaelu arengukavaga 2007–2013” kohast mahepõllumajandusliku tootmise toetuse saamise nõudeid ja taotlemise korda, kuid alates 2018. aastast on kõik selle toetusperioodi kohustused lõppenud ja uusi kohustusi selle määruse alusel enam võtta ei saa.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu väljatöötamisel võeti aluseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 487–548), Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1306/2013 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/2000, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008 (ELT L 347, 17.12.2013, lk 549–607), Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1307/2013, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames toetuskavade alusel põllumajandustootjatele makstavate otsetoetuste eeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 637/2008 ja (EÜ) nr 73/2009 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 608–670), komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 640/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1306/2013 ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi osas, otsetoetuste, maaelu arengu toetuse ja nõuetele vastavuse süsteemiga seoses kohaldatavatest maksetest keeldumise ja nende tühistamise tingimuste osas ning kõnealuste toetuste ja süsteemiga seotud halduskaristuste osas (ELT L 181, 20.06.2014, lk 48–73), komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 807/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja kehtestatakse

üleminekusätteid (ELT L 227, 31.07.2014, lk 1–17), komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 808/2014, milles sätestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 (Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta) rakenduseeskirjad (ELT L 227, 31.07.2014, lk 18–68), ja komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 809/2014, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013 rakenduseeskirjad seoses ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi, maaelu arengu meetmete ja nõuetele vastavusega (ELT L 227, 31.07.2014, lk 69–124).

4. Määruse mõjud

Kõrgema määraga toetuse maksmine nitraaditundlikul alal asuva põllumajandusmaa kohta soodustab mahepõllumajandusele üleminekut ja mahepõllumajandusega jätkamist nitraaditundlikul alal. Mahepõllumajanduslikus tootmises kasutatakse valdavalt ennetavaid, looduslikel protsessidel põhinevaid või mehaanilisi umbrohu, haiguste ja kahjurite tõrje meetodeid ning vaid looduslikku päritolu taimekaitsevahendeid. Kuna mahepõllumajandus on võrreldes tavapõllumajandusega ekstensiivsem tootmisviis ning mahetootmises sünteetilisi taimekaitsevahendeid ei kasutata, siis väheneb risk, et nende jäägid satuvad pinna- ja põhjavette. Muudatuse tulemusel suureneb mahepõllumajandusliku maa osakaal nitraaditundlikul alal, mis aitab kaasa veekvaliteedi parandamisele ja säilitamisele.

Elektrooniline taotlemine ei mõjuta kõiki toetuse taotlejaid ega taotluste menetlejate ühesuguselt, kuna mitmete toetuste puhul on elektroonilisele taotlemisele üle mindud juba 2015. aastal. Mahepõllumajandusele ülemineku toetust ja mahepõllumajandusega jätkamise toetust on olnud võimalik e-PRIA kaudu taotleda juba alates 2008. aastast, kui e-PRIA taotluste elektrooniliseks esitamiseks esmakordselt avati. Kuna mahepõllumajandusele ülemineku toetuse ja mahepõllumajandusega jätkamise toetuse e-taotlemine on alates 2016. aastast kohustuslik, siis eelnõus toodud muudatused taotleja jaoks sisuliselt midagi uut kaasa ei too.

Suurem osa muudatustest on seotud e-PRIA kaudu taotluse osaks olevate andmete esitamisega. Taotlejal võib olla ka volitatud esindaja, kes vastavalt volituse sisule ja ulatusele taotlejat esindab. Taotleja saab ühtlasi teisele isikule (sealhulgas konsulendile) enda esindamiseks e-PRIA-s õigusi anda, märkides seal täpselt, kes ja mis ulatuses taotlejat esindab (ehk millistele teenustele ja andmetele taotleja esindajale ligipääs võimaldatakse). See tähendab, et esindamise puhul on väga oluline volitatud isiku õigused ja nende ulatus täpselt kokku leppida, et vältida esindaja ligipääsu andmetele, mille kohta taotleja oma esindaja ligipääsu ei soovi. Täpsem info teenuse ja teenust pakkuvate konsulentide kohta on MES kodulehel <http://www.pikk.ee>.

Taotluse esitamisel e-PRIA kaudu on taotleja jaoks mitmeid eeliseid. Mitmetel juhtudel esitatakse juba taotlemisel veateateid ja hoiatusi, millest lähtuvalt taotleja saab andmeid parandada või peab seda tegema. Peamine ja suurim kasu taotlejale on aga see, et tänu e-PRIA automaatsetele kontrollidele on taotlejal võimalik taotluse täitmisel teada saada vigadest või puudustest taotlusel ja need kohese ka ära paranda ja vältida seetõttu hilisemaid võimalikke toetussummade vähendamisi. Mitmeaastase kohustusega toetuste taotlemisel on e-PRIA-s võimalik vaadata ka eelmiste aastate taotlusi ja vajadusel võrrelda kasvatatud kultuure või pindalasi, mille kohta toetust on taotletud. Samuti aitab see kokku hoida menetluskulusid, kuna ei ole vaja paralleelselt tegeleda kahe erineva protsessiga (paberil esitatud taotluste ja e-PRIA kaudu esitatud taotluste menetlemine) ning täielikult kaob ära vajadus andmeid vaheetapil sisestada. Ehkki taotlemiseks vajalikud andmed kuvatakse algselt e-PRIA-s vahepeal, vastutab korrektse taotluse esitamise eest taotleja ise.

5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamise ei kaasne lisakulusid.

Juhul kui taotleja, kes on e-PRIA vähese või puuduliku kasutamise kogemusega, soovib esitada taotluse, siis on tal võimalik kasutada konsulentide abi, kes vastavalt taotleja soovile juhendavad taotlejat taotluse esitamisel. Selline teenus on olemas ja toimiv ka praegu. Samuti aitab e-PRIA kaudu suurema osa dokumentide esitamine kokku hoida menetluskulusid, kuna ei ole vaja paralleelselt tegeleda kahe erineva protsessiga (paberil esitatud taotluste ja e-PRIA kaudu esitatud taotluste menetlemine) ning täielikult kaob ära vahepealne andmete sisestamine.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks Keskkonnaministeeriumile ja Rahandusministeeriumile ning arvamuse esitamiseks PRIA-le ja Põllumajandusametile. Eelnõu saadetakse informatsiooniks ka arengukava seirekomisjonile.